

LISTY

obce Pohoří

Výlet do Polska, více na straně 11

str. 5

Ing. Marie Šlechtová

str. 8

Selské dožínky

str. 2

Letní kino v Pohoří

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTKY OBCE POHOŘÍ

Vážení spoluobčané,

končí léto a s ním i období prázdnin a dovolených, spojených s časem odpočinku a pohody. Doufám, že jste si všichni letní měsíce v klidu užili a načerpali sílu a energii do další práce a do nového školního roku. V pohořské základní škole jsme na začátku září přivítali pět prvňáčků. Všem žákům školy, pedagogickému sboru, ale i rodičům, přeji úspěšný školní rok, hodně trpělivosti, tvořivosti a radosti.

V naší obci se během letních měsíců podařilo vykonat spoustu práce. K nejdůležitějším aktivitám zastupitelstva patřilo zahájení prací na výměně stožárů veřejného osvětlení v části obce ve směru od centra do Dobrušky. Výměna stožárů bude probíhat do konce září. Na většině území obce budou instalovány nové stožáry s účinnějšími a úspornými svítidly. Předpokládáme, že během příštího roku by mohlo dojít k výměně zbývajících stožárů a práce na zefektivnění veřejného osvětlení by tak měly být dokončeny.

V červenci se podařilo zrealizovat opravu vrchní části střechy budovy čp. 76, která je sídlem mateřské školy. Střecha byla již dlouhodobě ve špatném stavu. Jsme rádi, že se práce podařilo provést v době uzavření školy v letních měsících. V této době proběhla rovněž v budově čp. 76 oprava sociálního zařízení pro zaměstnance MŠ. Předcházela jí rozsáhlá rekonstrukce sociálního zařízení pro děti, která byla provedena již v loňském roce.

Nový vzhled získalo prostranství u obecního obchodu. V části, která slouží pro jeho zásobování, byla nevyhovující a nevhledná příjezdová plocha upravena a vyasfaltována, a byly zde provedeny drobné stavební úpravy, které přispívající nejen ke zlepšení vzhledu, ale i funkčnosti celého opraveného prostoru.

V letních měsících probíhaly opravy dvou mostků přes vodoteč Zlatý Crk. Stavební práce byly poznamenány deštivým počasím, přesto se je podařilo včas úspěšně dokončit. Předpokládáme, že v dalších letech budou práce na opravách mostků přes vodoteč postupně pokračovat, aby byla zachována jejich provozuschopnost a byly způsobilé nadále sloužit svému účelu.

V srpnu bylo přistoupeno k opravám výtluků a výmolů v asfaltových komunikacích v majetku obce. Odstraněním těchto závad se snažíme nejen o prodloužení životnosti asfaltového povrchu a zabránění dalšímu rozšiřování výtluků, ale i o zlepšení

bezpečnosti provozu na těchto komunikacích. Věřím, že pohyb po místních komunikacích se nyní stane pro všechny z nás o něco příjemnější.

V průběhu léta žila naše obec také kulturním životem. V areálu přírodního kulturního střediska se konaly tradiční Pohořské hudební večery. Novinkou byl projekt Filmové léto 2023, s nímž k nám v srpnu zavítal Kinematograf bratří Čadíků. Během čtyř letních večerů měli diváci možnost shlédnout tři české komediální filmy a pohádku pro děti. V průběhu akce bylo vybráno dobrovolné vstupné v celkové výši 6 756 Kč. Získané finanční prostředky poskytne Kinematograf na Konto Bariéry. Všem dárcům za jejich příspěví na dobročinné účely děkujeme.

Na projekt Filmové léto 2023 poskytla obci sponzorský dar **firma Gois s. r. o.** a **firma PEKASS a.s.** Od každé z těchto firem obdržela obec finanční dar ve výši 20 000 Kč. Oběma sponzorům bych chtěla touto cestou poděkovat za jejich podporu.

Na konci léta byly v blízkosti památníku padlým zahájeny práce na projektu s názvem „Úprava veřejného prostoru v centru obce Pohoří“. Práce by měly být dokončeny na jaře příštího roku. Projekt je realizován na základě získaného ocenění v krajském kole soutěže Vesnice roku 2022, kdy naše obec získala Zelenou stuhu za péči o zeleň a životní prostředí. S tímto oceněním je spojeno i získání finančních prostředků ve výši 500 000 Kč. Součástí projektu je slavnostní výsadba stromu pohořského rodáka Miloně Čepelky, která zde proběhne za jeho účasti v sobotu 28. října od 14:00. Na závěr této akce se bude konat autogramiáda Miloně Čepelky u příležitosti vydání jeho nové knihy s názvem „Letí to pamětí“. Všichni občané jsou srdečně zváni.

starostka obce Helena Suchánková

SDH POHOŘÍ

Do konce června jsme se s dětmi pravidelně scházeli každou středu na hasičském kroužku. Před prázdninami jsme se rozloučili soutěží, při které jsme prověřili, co se děti během roku naučily, a na závěr jsme společně poseděli i s rodiči. Posezení jsme zpestřili opékáním buřtů a pojidáním palačinek. Všichni si akci moc užili a těšíme se na další setkávání v novém školním roce.

Naši muži se 17. června zúčastnili 150. výročí založení SDH Týniště nad Orlicí. Aktivně se účastnili spanilé jízdy a ukázky hasičské techniky.

Za SDH Pohoří Petra Vošlajerová

🍏 POHÁDKOVOU NÁVES ZAKONČIL KONCERT KAPELY MYŠ & MAŠ

ING. MARIE ŠLECHTOVÁ: VYTRVALOSTNÍ BĚŽKYNĚ A STRÁŽKYNĚ NAŠEHO LESA

Možná jste si tu a tam v obecním lese všimli osoby, která se mezi nově vysazenými stromy proplétá s křovinořezem. Jedná se o Ing. Marii Šlechtovou, která se o náš obecní les stará již od roku 2019.

Zpočátku měla v zarostlém houští mnoho práce. V současné době několikrát ročně udržuje novou výsadbu v lese a její křovinořez je slyšet zejména v červnu a červenci, kdy tzv. „vyžíná buřeň“, tedy laicky řečeno vysekává trávy, keřky a další rostlinstvo, které by mohlo stromky přerůst a ohrozit.

Ve svých 70 letech je již v důchodovém věku, i přesto donedávna pracovala v lesích okolo Nového Plesu. V současné době se stará už pouze o pohořský les. Jak sama říká, pracuje se jí zde dobře, jelikož les je přístupný a na rovině.

Náročnou práci v obecním lese zvládá s přehledem. Kondici si udržuje vytrvalostním během a během do vrchu. Několik let se účastní veteránských závodů, kde se setkává například s Jarmilou Kratochvílovou nebo profesorem Janem Pirkem, a je medailově úspěšná. Již na svém prvním veteránském závodě, a to rovnou na Mistrovství světa v běhu do vrchu, se umístila na 3. místě mezi Češkami.

V letošním roce získala mimo jiné první místo v kategorii žen nad 70 let na Mistrovství České republiky ve veteránském vytrvalostním běhu. Jednalo se o půlmaraton v pražské Stromovce na konci července. V Českém poháru v běhu do vrchu v srpnu obsadila stříbrnou pozici mezi ženami nad 65 let. Proto se nemůžete divit, když vám při práci v našem lese uteče z očí.

Viktor Mervart

POZDRAV ZE ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Na konci měsíce června jsme se ve škole společně loučili a vzpomínali na to, co jsme v uplynulých deseti měsících prožili. Nebylo toho málo a nebylo to jen učení.

V červnu jsme vyjeli na školní výlet do archeoparku ve Vřetarech a vyzkoušeli jsme si, jak žili první zemědělci a co si lidé v pravěku na sebe oblékali.

Broušením mušličky na brusném kameni jsme si vyrobili krásné náhrdelníky a ochutnali jsme také „pravěké“ placky.

Přespali jsme ve škole ve spacácích, připravili jsme si jednohubky a prošli se tmou s baterkami, někteří i bez nich.

Naši nejlepší sportovci se zúčastnili Sportovní olympiády malotřídních škol v Potštejně a nenechali se zahanbit, medailová umístění obhájili Vojtěch Vlášek a Sofie Růžičková. Poděkování za svoje výkony ale zaslouží i ostatní sportovci, kteří bojovali jako lvi. Moc si vážíme toho, když naši žáci školu reprezentují a dokazují tím, že i malá vesnická škola umí dát o sobě v dobrém slova smyslu vědět a stojí za to do ní chodit.

Rozloučili jsme se s našimi pátáky. Odcházející žáci dostali pamětní trička se jmény spolužáků jako vzpomínku na 5 let, které v naší škole prožili. Přáli bychom si, aby na školní léta strávená v pohořské škole v dobrém vzpomínali a vždy se k nám rádi vraceli.

Ale čas nestojí, prázdninám jsme zamávali a škola opět začala. Máme před sebou hodně každodenní práce i mimoškolních zážitků, které s sebou právě školní čas přináší.

Tak ať se nám všem v novém školním roce dobře daří.

ředitelka ZŠ Eva Bělohávková

POHOŘSKÉ HUDEBNÍ VEČERY 2023

SELSKÉ DOŽÍNKY NA STATKU

Léto letošního roku bylo nezvykle horké, střídáno i deštivými dny. Léto je obdobím prázdnin, dovolených, cestování, ale i obdobím příprav na dlouhé nepříznivé zimní období. Mezi tyto přípravy patří i vytvoření zásob potravy. Jednou z důležitých činností je sklizeň obilovin. Ukončení sklizně se od dávných dob oslavovalo jako dožínky. V duchu těchto tradic byly na konci srpna pořádány Selské dožínky na Statku u Oubrechtů.

Jako zahrádkáři jsme přispěli s květinovou výzdobou. Použili jsme květy a rostliny z okolí a místních zdrojů. Svázali jsme několik snopků pšenice, které později prošly staříčkou mlátičkou. Po ránu nás provázal lehký déšť, ten byl však vystřídán horkým letním dnem.

Paní starostka ve svém vystoupení popsala význam a historii dožínek, zmínila i to, že pro mnohé je toto téma již vzdálené. Není tu hrdost na vlastní produkci, je možné kdykoliv koupit cokoli odkudkoliv. Zahrádkářky předaly hospodáři dožínkový věnec a požehnal jej pan farář Foltán z Opočna, který ve svém vystoupení navázal na paní starostku a popsal další historické souvislosti týkající se dožínek. Pozornost si získal se svým vystoupením harmonikář. Zaujal i početnou skupinu dětí, které zapojil do svého divadélka.

Samozřejmostí byla hojnost jídla i pití. Zaujala i prohlídka drobného opeřeného zvířectva. Potkala se tu moderní technika s historickými stroji. Velkou pozornost si získala staříčká mlátička, která byla předvedena při práci. K pohonu posloužil historický traktor Svoboda pana Milana Kubíčka.

Večerní pohodu podpořila country skupina Kalumet z Rychnova nad Kněžnou. Tančící páry z travnatého parketu vyhnal až přicházející déšť s blesky na obloze. O dokumentaci se postaral pan Jaroslav Klinský se svým fotoaparátem.

Chtěl bych zde poděkovat i místním hasičům za posílení bezpečnosti svojí přítomností. Poděkování patří i Lence Syterové za zdravotnický dozor. Závěrem chci poděkovat členům zahrádkářského spolku v Pohoří, kteří se podíleli na přípravách a květinové výzdobě. Museli jsme v krátké době stihnout hodně.

Jan Šolc

VINOBRANÍ NA HŘIŠTI

Ve slunný červencový den jsme jako každý rok pořádali na hřišti vinobraní, kde jsme degustovali víno z malého vinařství Blaha z Novosedel. Pan Blaha nám poutavě vyprávěl o celoroční práci ve vinařství, při kterém jsme ochutnali 10 vzorků vín. Nechybělo zde ani bohaté pohoštění s vynikajícími delikatesami domácí výroby našich členů. Potěšila nás účast 50 degustátorů, kteří u nás strávili příjemný páteční podvečer. Budeme se těšit na další ročníky.

Za TJ Pohoří Kateřina Stodůlková

SEBEOBRANA PRO ŽENY A MLÁDEŽ

TJ po prázdninách otevře v Pohoří školu sebeobran. Techniky vycházejí z principů aikido, aiki jutsu, karate a judo se zaměřením na zastavení útočníka s fyzickou převahou. Je tedy především určen pro ženy a mládež nad 15 let.

Účastnit se mohou i děti od 12 let v doprovodu rodiče.

Kurz bude probíhat jedenkrát týdně v obecní tělocvičně, termín bude upřesněn. Cvičení probíhá ve volném oblečení a sportovní obuvi. Příspěvek na výuku 150 Kč měsíčně, nebo 1.000 ročně.

Mapujeme zájem o tuto aktivitu, zájemci se mohou hlásit na mailu TJ msbi.kubicek@seznam.cz nebo na telefonu 722002990, kde můžete získat i bližší informace.

ZPRÁVIČKY Z NAŠÍ ŠKOLKY

Prázdniny jsou za námi a kalendář se překlopil do měsíce září. Nejprve ale zavzpomínáme, jak proběhl konec školního roku. V červnu jsme s dětmi oslavili MDD zábavnými soutěžemi a osvěžením v podobě zmrzliny na statku. Tímto děkujeme paní Petrové, která věnovala dětem i učitelkám zmrzlinu zdarma. Vyhodnotili jsme celoroční projekt TJ Sokol „Se Sokolem do života“ a společně se vyfotili, aby měly děti památku na uplynulý školní rok. Pohádková náves se na stanovištích v MŠ nesla v duchu princezen a krále. Počasí přálo a děti plnily úkoly s nadšením.

V červnu také konečně došlo k realizaci stavby pergoly na zahradě MŠ. Velké poděkování patří OÚ Pohoří, který stavbu zafinancoval. Za stavební práce patří velké díky hlavně L. Krafkovi, který odvedl velký kus práce, a jeho pomocníkům V. Vorochtovi a V. Divokému. Pergolu chceme využívat na různé venkovní aktivity za každého počasí. Podařilo se nám dokončit plavecký kurz v Novém Městě nad Metují, rozloučili jsme s kamarádem, který z důvodu stěhování nastupuje do jiné školky a také s 5 předškoláky, kteří v září usednou do školních lavic. Tento den bylo opravdu velké horko a stín pod novou pergolou jsme využili jako prostor na občerstvení.

Z pátku na sobotu jsme s dětmi přenocovali ve školce a všechny děti to zvládly bez problému. Na děti čekala pirátská stezka s plněním různých úkolů, párky v rohlíku k večeři, noční stezka odvahy a pyžamová diskotéka.

Večer všechny děti usnuly únavou, ráno si ve školce ještě pohrály a ani se jim domů nechtělo.

Během uzavření školky se v budově nezháleželo. Díky vstřícnosti OÚ Pohoří došlo k rekonstrukci sociálního zařízení pro zaměstnance v prvním patře.

Dále se bude pokračovat v rekonstrukci sociálního zařízení v přízemí budovy, která se nestihla z důvodu pracovního vytížení firmy realizovat v době uzavření MŠ.

Během prázdnin došlo i k rekonstrukci střechy. Také je v plánu vymalování jídelny pro ZŠ, protože zde stále prosakuje vlhkost z chodby bytů nad školkou.

V novém školním roce 2023/24 bude třídu Soviček navštěvovat 8 dětí – 6 chlapců a 2 holčičky. Učitelkami v této třídě budou E. Tomková a K. Lukášková a nově i asistent pedagoga L. Veverková. Ve třídě Lištiček bude 27 dětí – 11 chlapců a 16 holčiček. Učitelkami v této třídě budou M. Michlová a A. Sobotková, pomáhat jim bude školní asistentka K. Lukášková. Kapacita školky 35 dětí je i v tomto školním roce opět naplněna.

Pro děti máme naplánovanou spoustu akcí, například divadelní představení, projektové dny, návštěvy solné jeskyně, plavecký kurz, Medvědovu lyžařskou akademii v Sedloňově, výlet a další zajímavé aktivity. Pro rodiče plánujeme přínosné besedy s odborníky.

Na závěr tohoto příspěvku bych chtěla vám všem popřát klidný start do nového školního roku, prvňáčkům hodně sil a chuti do učení, spoustu pěkných zážitků a rodičům pak hodně trpělivosti.

ředitelka MŠ Marcela Michlová

VÝLET DO POLSKA ZA KVĚTINAMI A ZLATEM

Obec Pohoří společně s KČT Pohoří uspořádala autobusový zájezd do Polska. Od první chvíle, co byly přijímány přihlášky na zájezd, se nám autobus rychle zaplňoval, až jsme měli obavu, zda bude kapacita autobusu dostatečná. Nakonec jsme autobus naplnili a zbylo pouze jedno volné místo.

10. června jsme tedy v 6:30 vyrazili směr Polsko. Průjezd Náchodem proběhl v pohodě a v Kudowě již byly v plném proudu trhy, ty ale nebyly tentokrát naším cílem. Po přibližně 2 hodinách jízdy jsme měli malou přestávku na parkovišti u čerpací stanice na občerstvení, a aby náš průvodce J. Štefek vybral vstupné do arboreta a vybavil nás různými prospekty o navštěvovaných místech. Někteří využili pauzu k občerstvení, a někteří dokonce ke koupi zahradního nábytku.

Po krátké chvilce jsme dorazili na parkoviště u arboreta ve Wojslawicích a již jsme se těšili na prohlídku. To, co areál nabízí, mnohým vyrazilo dech. Arboretum je velmi rozlehlé (cca 40 ha) a stále se zvětšuje. Zaměstnáno je zde 30 zaměstnanců a mají se opravdu co otáčet, aby vše bylo tak, jak má být. Myslím, že všichni byli z arboreta nadšeni a určitě se tam vrátí v době, kdy pokvetou i jiné květiny než různobarevné rododendrony. Velice zajímavá byla i část arboreta s dřevinami z celého světa nebo část s upravenými jezírky.

Někdo stihl před odjezdem i menší občerstvení a poté jsme nabrali kurz Zloty Stok, kde nás nejprve čekal oběd, který nám dopředu zamluvil náš průvodce J. Štefek. Podávala se nejprve nudlová polévka a poté vepřový řízek a společná mísa plná brambor.

Ve 13 hodin jsme plni očekávání vstupovali do zlatonosné šachty v doprovodu naší průvodkyně (vedoucí infocentra z nedaleké Bílé Vody). Byli jsme tedy rádi za český výklad o historii dolování zlata. Součástí prohlídky dolu byla i skluzavka, kterou využili jak děti, tak někteří dospělí, ba i důchodci. Po asi devadesátiminutové prohlídce jsme opustili důl a zjistili, že mezitím venku pěkně zapršelo, což nám v podzemí vůbec nevadilo.

Poté se většina vydala do přilehlého městečka na prohlídku místního opraveného odsvěceného kostela, kde vzniklo velmi zajímavé interaktivní infocentrum. Výstupem na věž kostela jsme ukončili prohlídku kostela a navštívili místní cukrárnu, kde pro nás byly připraveny lahodné zákusky a jiné pamlsky. V 17 hodin jsme vyrazili k domovu a kolem 19. hodiny jsme byli v Pohoří. Někteří ještě poté navštívili Pohořský hudební večer se skupinou Vendetta.

Počasí nám po celou dobu výletu přálo a myslím, že byli všichni velice spokojeni. Na závěr byly slyšet i hlasy, že by takový výlet nemusel být ojedinělým. Sousední Polsko nám má jistě co nabídnout a máme to za rohem.

Poděkování patří obci Pohoří, průvodci J. Štefkovi, řidiči autobusu J. Smolovi a autobusu od firmy Jarkovský Dobruška.

Za KČT Pohoří Aleš Mervart | odkazy: www.arboretumwojslawice.pl, www.kopalniazlota.pl

ODPADY – KAM CO PATŘÍ A NEPATŘÍ

Téměř každý z nás občas řeší problém, kam s určitým obalem nebo jiným odpadem. Při třídění odpadu nám mohou pomoci značky uvedené na obalech, které tvoří písmena a čísla. Ne vždy jsou na obalu uvedeny. Proto přinášíme malý přehled, jak třídit u nás v Pohoří.

SKLO

V Česku se sklo recykluje, nepočítáme-li zálohované vratné lahve. Sklo vyhazujeme do zelených nebo bílých kontejnerů. Přitom je nutné rozlišovat sklo čiré (do bílého kontejneru) a barevné (do zeleného kontejneru). I na sběrném dvoře sklo třídíme na čiré a barevné. **Skleněný odpad se v přírodě nerozkládá (ani za tisíc let) a dá se recyklovat donekonečna, je proto opravdu škoda jej netřídit a vyhodit jen tak do popelnice.** Přírodě sice neškodí, ale přijdeme o cennou surovinu a obec zaplatí za zbytečnou hmotnost ve směsném odpadu navíc. Skládkovací poplatek se totiž odvíjí od hmotnosti svezeneho směsného a objemného odpadu přepočítaného na počet občanů trvale hlášených v obci.

Do kontejnerů na sklo patří: skleněné lahve od nápojů, tabulové sklo z oken a dveří, sklenice od zavařenin a kečupů, rozbité skleněné nádoby, vázy apod.

Pokud jsou značené, najdeme na nich: GL 70 bílé sklo, GL 71 zelené sklo, GL 72 hnědé sklo

NEPATŘÍ SEM: varné sklo, laboratorní sklo, autosklo, drátované, pozlacené či pokovené sklo, zrcadla, porcelán, keramika – to vše vyhazujeme do směsného odpadu (popelnice) nebo do objemného odpadu na sběrném dvoře.

NÁPOJOVÉ KARTONY

Jsou to obaly Tetra-pak, krabice od džusů, vína, mléka. Sešlápnete je, aby nezabíraly místo.

U nás v Pohoří je vkládáme spolu s ostatními plasty do žlutých pytlů, které obec sváží, případně je vhadzujeme do žlutých kontejnerů na plasty. Některé obce na ně mají samostatné oranžové kontejnery.

Většinou se jedná o kombinaci materiálů a jsou značeny: C/PAP 81, C/PAP/ALU 84, C/PE 84

NEPATŘÍ SEM: Měkké sáčky např. od instantních polévek, kávy, různých potravin v prášku, i když stejné označení najdete i na nich. Kartony obsahující zbytky nápojů a potravin. Tyto obaly patří do směsného odpadu, čili do popelnice.

PLASTY

Plasty v kontejneru zabírají hodně místa, jejich objem je potřeba zmenšit např. sešlápnutím. U nás patří do žlutých pytlů, které svážíme, do sběrného dvora nebo do žlutých kontejnerů na veřejných místech v obci.

Jsou to hlavně fólie, plastové sáčky a tašky, sešlapané PET lahve (mohou být s víčkem), obaly od pracích, čistících a kosmetických přípravků, kelímky nápojové (PET, polypropylen, polystyren), kelímky od jogurtů a mléčných výrobků apod., plastový vnitřek z bonboniéry, plastová brčka, plastové příbory, plastový květináč, balicí fólie i bublinková, plastové obaly od CD (přímo samotné CD ne), obalový polystyrén (z vytěsnění balíků či polystyrénový obal od jídla bez zbytků). Velký polystyrén, např. z obalu nové ledničky, před vyhozením rozlámejte.

PET 1 polyethyltereftalát (PET lahve a obaly)

HDPE 2 vysokohustotní polyetylén (mikroten)

PE-HD 2 vysokohustotní polyetylén (termoplast)

LDPE 4 nízkohustotní polyetylén

PE-LD 4 nízkohustotní polyetylén

PP 5 polypropylén

PS 6 polystyren

Čísla 7, 8, 10, 11 – 19 ostatní druhy plastů

NEPATŘÍ SEM: Mastné obaly, obaly se zbytky potravin nebo čistících přípravků, obaly (PET lahve) od oleje, ani od kuchyňského, pokud nejsou vymyté, nafukovací balónky, podlahové krytiny (např. linoleum), molitan, antiparazitní obojky pro zvířata, novodurové trubky, zahradní hadice – to vše patří do směsného odpadu. Pokud je odpad větší, patří do objemného odpadu na sběrný dvůr. Obaly od žíravín a jiných nebezpečných látek odevzdejte na sběrném dvoře.

PAPÍR

Do papíru patří: kancelářský papír, sešity, noviny, časopisy, reklamní letáky, krabice z vlnité či hladké lepenky, neznečištěné části krabic např. od pizzy, kartony. Pozor, díky vylepšené technologii už sem nově můžeme dát i vícenásobně zrecyklovaný papír, z kterého jsou plata od vajec a ruličky od toaletního papíru a papírových utěrek. Pokud je podle starého zvyku vyhodíme do bioodpadu, nic tím nezkažíme. Od vajec znečištěné do bia nebo do popelnice.

I papír bývá značen značkou a číslem: PAP 20 - 39

NEPATŘÍ SEM: mokré, mastné a znečištěné papíry, voskový a uhlový papír (kopírák), termopapír (některé jízdenky a účtenky), použité papírové kapesníky a ubrusy, hygienické vložky, obvazy, obaly ze směsi papíru a jiného materiálu (např. tetra-pak).

KOV

Patří sem plechovky od potravin a nápojů, prázdné kovové nádoby od kosmetiky a sprejů (např. od laku na vlasy, od šlehačky), prázdné kovové tuby od kosmetiky (pasty a krémů), hliníková víčka od jogurtů i některých tvarohů a dalších potravin, víčka z lahví od piva, kovová víčka z lahví od vína a jiných nápojů, šroubovací uzávěry od zavařovacích sklenic, hliníkové obaly od potravin (nekombinované) a od vyhořelých čajových svíček,lobal, fólie od tavených sýrů či čokolád, celokovové předměty (hrnce, klíče, hřebíky, kancelářské sponky, kovové trubky, ale i kovové vany – ty na sběrný dvůr nebo do sběrných surovin).

V Pohoří sbíráme kovový odpad přednostně na sběrném dvoře do velkého kontejneru, dále je možné menší věci vhodit do 2 nádob (šedá a hnědá popelnice) na sběrném místě za hospodou.

Pokud jsou kovové obaly označeny, pak na nich mohou být značky: FE 40 ocel, ALU 41 hliník

NEPATŘÍ SEM: Obaly se zbytky uvnitř, plechovky od barev a laků, obaly od nebezpečných látek, tlakové nádoby se zbytkem obsahu, plynové kartuše a bomby, elektroodpad a baterie, těžké a toxické kovy jako jsou olovo a rtuť – to vše noste na sběrný dvůr.

JEDLÝ OLEJ A TUK – ROSTLINNÝ

Použitý i přepálený rostlinný olej sléváme do PET lahve či plastového kanystru a v dobře uzavřené nádobě odevzdáme na sběrný dvůr nebo do černé popelnice s kruhovým otvorem za hospodou vedle nádob na kov. Olej a tuk NIKDY nevyléváme do odpadu (dřezu, záchoda, kanalizace), protože po styku se studenou vodou ztuhne a kanalizaci ucpe. Úklid takového nadělení je fyzicky i finančně značně náročný.

NEPATŘÍ SEM: Olej ve skleněných lahvích (mohou se rozbít), jiný než potravinový olej a tuk, motorový olej.

KOMPOZITNÍ – KOMBINOVANÉ ODPADY

Většinu kompozitních obalů a jiných odpadů, kde jednotlivé složky nelze od sebe oddělit (např. blistry od léků), recyklovat nelze. Pokud se nejedná o odpady uvedené v tomto článku, můžeme je bez obav vhodit do směsného odpadu (popelnice). Pokud jdou části oddělit, rozdělíme je a vhodíme do příslušných kontejnerů (např. papírovo-plastový sáček na pečivo do plastů a papíru).

ZPĚTNÝ ODBĚR

Věci náležející do zpětného odběru nejsou odpadem v pravém smyslu. Jedná se o textil, elektrozařízení, světelné zdroje a náplně do tiskárny.

Textil

Kontejnery na textil máme od 2 společností a jsou umístěné na sběrném dvoře (TextilEco) a na sběrném místě za hospodou (TextilEco a Dimatex). Společnost TextilEco se zabývá především zpětným odběrem použitelných oděvů, obuvi, ale i hraček, nádobí, knih, bytových doplňků a dekorací. Společnost Dimatex třídí textil na znovupoužitelné oděvy a dále textil, který již nelze využít k původnímu účelu. Z něj pak vyrábí čisticí hadry či odolný textilní kompozit - RETEXTIL a výrobky z něj (venkovní nábytek, květináče, koše, kryty na kontejnery, palety, podlahy, tvarované profily k použití typu „stav si sám“ ke stavbě pergol, teras, zpevnění cest atd.). Materiál Retextil má vysokou chemickou odolnost vůči olejům, tukům, kyselinám a solím a lze jej snadno opracovat běžnými nástroji používanými při práci se dřevem.

Elektrozařízení a baterie

Menší věci a součástky i baterie (monočlánky a knoflíkové) můžete odevzdat do nádoby firmy ASEKOL, která je umístěná na obecním úřadě pod schody. Malé i velké (myčky, ledničky, pračky, sporáky, bojler...) předejte na sběrný dvůr. Zdarma je odveze společnost Elektrowin.

Světelné zdroje

Vybírají se již veškeré světelné zdroje, nejen ty úsporné. Každou žárovku, zářivku, výbojku apod. můžete zanezt do sběrného dvora nebo odevzdat na obecním úřadě. Nádoba na menší zdroje je pod schody, dlouhé zářivky můžete odevzdat na podatelně. Světelné zdroje od nás zdarma odebírá společnost Ekolamp a dále je recykluje.

Náplně do tiskárny (tonery, cartridge, inkoustové i práškové)

Odevzdejte je do nádoby na obecním úřadě nebo na sběrný dvůr. Zdarma je zpracuje společnost Cart4Future. Zpětně lze využít jakékoliv náplňové kazety mimo válcových, ty odevzdejte u prodejce nebo vhodte do plastů či do příslušného kontejneru.

Nevíte-li si rady s nějakým odpadem, zkuste jej zadat na tomto odkaze: <https://www.samosebou.cz/kampatri/>

KALOUS UŠATÝ - POKRAČOVÁNÍ

V minulém čísle jsme uveřejnili zprávičku o sovách, které hnízdily v blízkosti naší základní školy. Jsou to **kalousi ušatí** (*Asio otus*) a je úžasné, že zde vyvedli mláďata a že jsme je mohli pozorovat tak zblízka. Dnes si o sovách a konkrétně o kalousovi povíme více.

Sovy mívají nenápadné „maskovací“ zbarvení a výjimečně měkké peří s hřebínkovitým okrajem. To jim umožňuje naprosto tichý let, pomáhá při přiblížení k nic netušící kořisti, a navíc vylepšuje orientaci sluchem, kterou by šustot normálních křídel rušil. Tím, že mají tak načechrané peří, působí dojem, že jsou větší, než je skutečnost. Kolem očí mají vějířovitě uspořádané peří – závoj. Podobně jako dravci mají zahnutý zobák. Nohy jsou u většiny druhů opeřené po prsty, u některých až po drápy. Čtvrtý prst, tzv. vratiprst, se může otočit dopředu nebo dozadu.

Celkově se sovy společně s papoušky a krkavcovitými řadí k ptákům s nejdokonalejším mozkiem a nejrozvinutější mozkovou činností. Souvisí to patrně s velmi výkonnými smysly, zvláště zrakem a sluchem.

Oči sov patří k nejdokonalejším zrakovým orgánům mezi ptáky. Jsou teleskopického typu, přizpůsobené k vidění při minimálním světle. Mají obrovskou, téměř kulovitou duhovku, silně vyklenutou rohovku a pouze malý oční vějířek. Na dálku sovy vidí velmi dobře, na předměty zcela blízké však nedokážou kvůli nehybnosti očí zaostřit. Proto se, například při porcování kořisti, řídí pomocí štětinovitých pírek u kraje zobáku (vibrisy). Zorný úhel obou očí je menší než u ptáků s postranním postavením očí (160°), sovám však tento nedostatek nahrazuje schopnost otáčet hlavou až o 270°. Zajímavé je, že na rozdíl od všech ostatních ptáků sovy používají při mrkání horní, nikoli dolní víčko.

Velmi dobře vyvinutý mají i sluch. Vnímají zvuky v rozsahu od cca 50 do 21.000 Hz. Citlivost sluchu u sov je výrazně větší než u ostatních ptáků, a to jim umožňuje lovit i v podmínkách, kdy mohou kořist přesně lokalizovat pouze pomocí sluchu. Sovy mají jedno ucho umístěno výše než druhé (ucho, ne pera, která jako ucho vypadají). Díky tomu jsou schopny určit pozici nejen jako stranový, ale i výškový úhel a dokáží tak lovit i v naprosté tmě.

Sova „Kalous ušatý“ je v naší České republice jednou z nejhojnějších a nejrozšířenějších sov vůbec. Obývá převážně řídké porostlé otevřené kulturní krajiny, přes den se rád zdržuje v lesích. Je aktivní za soumraku a v noci, v zimě se přes den často sdružuje do menších skupin.

Kalous ušatý náleží mezi středně velké druhy sov. Velikostně je srovnatelný s holubem domácím nebo s blízce příbuzným puštíkem obecným, v porovnání s ním je však zřetelně štíhlejší. Délka jeho těla činí průměrně 38 cm a rozpětí křídel dosahuje 90–100 cm. Hmotnost se u samců pohybuje mezi 220–305 g, samice jsou větší a váží 260–435 g.

Opeření je husté, velmi měkké, světle až tmavě hnědé zbarvení. Vrchní část těla je tmavší s různorodou kresbou, spodina těla je posetá množstvím černých podélných skvrn. Kalous si vysloužil své druhové jméno ušatý i v mnoha světových jazycích díky charakteristickému prodlouženému opeření na hlavě, které připomíná uši. Tato pera ale

nemají žádný podíl na kvalitě sluchu. Nápadný je také jeho oválný tvar obličeje s dobře patrným bílým peřím v závoji ve tvaru písmene X kolem žlutočervených očí. Obě pohlaví jsou si velmi podobná, samice je však na přední straně těla nepatrně tmavší. Mláďata v prachovém šatě jsou celá světlá s tmavým opeřením kolem očí a mladí ptáci mají v porovnání s dospělci zase volnější peří.

V letu se dá rozeznat od jiných sov podle silné hlavy, dlouhých úzkých křídel a pomalého mávání křídel. Jeho dlouhá pera na hlavě patrná nejsou, v letu je totiž drží přitisknutá k hlavě.

Ozývá se zřídka, ale jeho hlas je většinou slyšitelný i na větší vzdálenost. Samci vydávají krátké, tlumené, pravidelně se několikrát za sebou opakující „hú“, samice se ozývají ještě méně než samci a jejich hlasový projev se podobá pískání na hřeben. Mláďata můžeme slyšet často, dožadují se potravy naříkavým, kolísavým pískáním.

Kalous ušatý je velmi skrytě žijící pták s noční aktivitou (výjimku tvoří období, kdy migruje, a období, kdy obstarává potravu pro mláďata). Den tráví většinou vysoko na stromech v těsné blízkosti kmene, kde je díky svému hnědému zbarvení a štíhlému tělu velmi těžce zpozorovatelný. Při přímém ohrožení se načepýří, čímž opticky zvětšuje svou velikost, syčí a klape zobákem. Toto obranné chování lze přitom pozorovat již i u mláďat v hnízdě. V zimě přes den často odpočívá v malých skupinách.

Většinu veškeré potravy kalouse ušatého tvoří drobní hlodavci, jako hraboši či myšice, norníci, mladí potkani a krysy. Dále jsou v jeho potravě zastoupeni i jiní malí savci např. veverky, mladí králíci, rejsci, krtci, v menší míře dokonce i netopýři, menší ptáci, hmyz (např. brouci) a obojživelníci (nejčastěji žáby). Na svou kořist přitom číhá z vyvýšeného místa a poté, co ji zaznamená, na ni velmi rychle útočí. Následně ji usmrcuje pomocí svých ostrých drápů a silného zobáku, a pokud je to možné, tak ji polyká celou najednou; pokud ne, odnáší ji ve svých drápech na vyvýšeného místa, kde ji postupně požírá. Nestravitelných zbytků (kosti, srst) se následně zbavuje zhruba dvakrát denně vyvržením podélných, šedých chuchvalců. Tyto vývržky jsou nejen dobrým zdrojem informací o jeho hojnosti v různých lokalitách, ale také jde na základě zbytků v nich zjistit, jaká kořist je v jeho potravě v dané oblasti zastoupena nejpočetněji.

Pohlavně dospívá ve věku jednoho roku. Již v listopadu začínají samci vyhledávat vhodné místo k zahnízdění. Při námluvách, které mohou začínat již během ledna, se samec předvádí a v těsné blízkosti hnízda ve vzduchu tleská křídly pod tělem, klape zobákem a snaží se tak upoutat pozornost samice. Během hnízdění si kalousi ušatí hájí jen malé teritorium v těsné blízkosti hnízda, občas hnízdí i několik párů nedaleko sebe. Hnízdí obvykle jednou, v případě velké hojnosti potravy i dvakrát ročně, a to v rozmezí od března do června. Vlastní hnízda téměř nikdy nestaví, spíše využívá opuštěná hnízda jiných ptáků nebo i veverek, zřídka zahnízdí i v trhlině ve skále, v dutině stromu nebo na zemi.

Samice klade obden 3–7 bílých, zakulacených, 40 x 32 mm velkých vajec, na kterých sedí sama po dobu 27–28 dnů. Protože začíná sedět již na prvním vejci, mláďata se líhnou postupně a je na nich vidět věkový rozdíl. Během období sezení jí samec nosí potravu do hnízda a po vylíhnutí mláďat z velké části obstarává potravu i pro ně. Samice se většinou nevzdaluje daleko od hnízda. Pokud se v blízkosti hnízda objeví predátor, výhrůžně syčí a načepýří peří nebo předstírá neschopnost letu a predátora odláká do bezpečné vzdálenosti od vajec nebo mláďat. Ve věku 3–4 týdnů mladí kalousi opouštějí hnízdo a zdržují se v jeho blízkosti na větvích, po nichž dokáží šplhat pomocí svého silného zobáku. Ve věku zhruba 5 týdnů již vzlétají a o 1–2 týdny později se plně osamostatňují.

Kalous ušatý se ve volné přírodě dožívá průměrně 4 let, v zajetí se však může dožít i více než 20 let. Zatím nejstarší ve volné přírodě zaznamenaný jedinec pochází z Finska s věkem celých 17 let a 11 měsíců.

Zdroj: Wikipedie

Fotografie byly pořízeny v obci Pohoří.

JAK UCHOVAT RAJČATA DO ZIMY - RECEPTY

Nastala sezóna rajčat, a tak zde přinášíme recepty, jak je lze zpracovat pro použití v zimě nebo než nastane doba příští sklizně.

RAJČATOVÁ SALSА – recept na 6 skleniček po 100 ml

Suroviny: 600 g vyzrálých masitých rajčat
3 cibule
5 červených chilli papriček – pro ty, kdo mají rádi ostřejší
pár snítek koriandru
trocha vody
sůl
hrubě mletý pepř

Postup: Rajčata spaříme horkou vodou, oloupeme a nakrájíme na menší kousky. Pokud chceme ostřejší verzi, přidáme nakrájené chilli papričky. Oloupanou cibuli nasekáme nadrobno. Vše nasypeme do kastrolu, zalijeme troškou vody a za stálého míchání 6 minut povaříme. Pak přidáme nasekané lístky koriandru, dochutíme solí a pepřem a rozdělíme do menších skleniček. Uzavřeme víčkem a sterilujeme při teplotě 80°C zhruba 15 minut. Uchováme na chladném a tmavém místě.

KEČUP

Suroviny: 3 kg rajčat	½ lžičky pálivé papriky	1 lžičku nového koření
4 jablka	½ lžičky sladké papriky	2 lžíce soli
3 větší cibule	½ lžičky skořice	10 hřebíčků
2 dcl octa	½ lžičky pepře	4 – 5 bobkových listů
15 dkg cukru		trocha vody

možno přidat i pár paprik a kousky oloupané cukety k zahuštění

Postup: Velká rajčata a jablka nakrájíme a vše dáme do většího hrnce, podlijeme vodou a svaříme. Pokud se nám zdá hodně řídké, pomalu vaříme a odpařujeme vodu. Občas promícháme. Poté vše rozmixujeme. Necháme trochu zchladnout a přepasírujeme, abychom se zbavili kousků slupek a koření.

Jestliže je kečup ještě řídký, vrátíme na plotnu a při mírnější teplotě, pomalu, a teď už za občasného míchání odpařujeme do zhoustnutí. Když nám konzistence vyhovuje, kečup můžeme případně ještě dochutit a opět ho dovedeme k varu. Horký plníme do lahví nebo sklenic, které okamžitě uzavřeme víčkem. Takto zavařený kečup vydrží po celý rok na chladném a tmavém místě. Máme-li obavy, můžeme ho ještě sterilovat.

Jestli máte vyzkoušené dobré recepty na pečení, vaření apod. a nevidilo by vám se o ně podělit, pište na e-mail: kultura@obecpohori.cz nebo je přineste na obecní úřad. Rádi je ve zpravodaji otiskneme.

Jaroslav Koloděj

Postel pro anděla

režie: Eva Urbancová

Karel Syrový

Petr Hlušička

OCHOS
Smilice

Dále hrají: L. Rousková, S. Votrubcová, J. Kotěra, K. Vágner, T. Frýdlová, P. Bednár, J. Kozová, T. Moravec

pátek 20.10.2023 v 19:00   sál pohostinství v Pohoří

Vstupné: 50 Kč

Uvedené termíny a akce jsou orientační, mohou se změnit.

datum	název akce	místo	pořadatelé
14.10.	Turistický výlet: Pec p/S – Černá hora – Jánské Lázně – Svoboda n/Ú	13 km	KČT Pohoří
20.10.	Divadlo: Postel pro anděla (OCHOS Smiřice) (19:00)	pohostinství	Obec Pohoří
28.10.	Slavnostní sázení stromu Miloně Čepelky s autogramiádou (14:00)	rybník u kostela	Obec Pohoří
17.- 19.11.	Turistický výlet: Poslední puchýř – Žďár n/S	? km	KČT Pohoří
25.11.	Divadlo: Kdopak to zvoní? (F. A. Šubert Dobruška) (19:00)	pohostinství	Obec Pohoří
1.12.	Adventní zpívání před kostelem a rozsvěcení vánočního stromu	kostel, náves	MŠ, ZŠ, Obec Pohoří
5.12.	Mikulášská nadílka	obec	KPP
23.12.	Vánoční troubení před kostelem	kostel	Obec Pohoří
29.12.	Tajný výlet	? km	KČT Pohoří
30.12.	Vánoční turnaj ve stolním tenise	tělocvična	Pavel Žďárek ml, TJ Pohoří

Obec Pohoří se chystá pořádat akce zaměřené zejména na seniory. Pokud máte nějaký návrh, jakou akci bychom mohli uspořádat, pošlete svoje nápady na e-mailovou adresu: kultura@obecpohori.cz. Kulturní komise se ráda nechá inspirovat. Děkujeme.

Obecní úřad Pohoří

+420 494 623 346

urad@obecpohori.cz

www.obecpohori.cz

Facebook stránka:

www.facebook.com/pohori

Čtvrtletník **Listy obce Pohoří** je vydáván Obecním úřadem Pohoří jako periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází nákladem 300 ks. Sídlo vydavatele: obec Pohoří (okres Rychnov nad Kněžnou).

Tyto listy jsou označeny jako vydání číslo **3 / 2023**, a vychází dne **15. 9. 2023**. Evidenční číslo tisku: MK ČR E 24114. Vydavatel: Obec Pohoří, Pohoří 117, 518 01 Dobruška, IČO: 00275263